

cialment en el darrer segle. Després d'una breu introducció històrica que es remunta a l'època iberoromana, l'obra enceta el primer dels dos grans temes que l'ocupen: la pesca. Aquí, l'autor fa un retrat de la Calella de principi de segle –que inclou una relació detallada d'oficis (capellans, mestres agutzils, pescadors, barbers...), edificis (bars, fondes i botigues), embarcacions i tipus de pesca– en què queda palès l'esperit lluitador i solidari d'una vila que va sufragar la construcció de l'església, el cementiri i l'escola i que aviat va aprendre a organitzar-se laboralment i lúdica.

Després de l'incís, lògic i obligat, de la Guerra Civil i dels durs anys de postguerra, Esteba tracta un altre aspecte bàsic: el turisme, i ens dibuixa una Calella en constant estat de canvi, urbanístic i ocupacional, que comença, amb més o menys recels, a deixar-se influir per una nova estètica i uns costums més liberals provinents d'arreu d'Europa.

El boom turístic, que va arribar al seu punt més alt durant la dècada dels 60 i 70 i que, com a la resta del país, afectà la majoria de poblacions costaneres, va suposar un esforç per adaptar-se a una nova situació per a la qual no estaven preparats a causa d'una manca total d'infraestructures: un trasbals que van afrontar amb més enginy que recursos, sobretot els particulars, i al qual es van sotmetre de gust davant l'engrescadora perspectiva econòmica que això els reportaria. En un estil planer i entenedor, l'autor elabora un text reeixit que compagina les dades històriques, extretes d'un copió

material fotogràfic en bona part inèdit, i de diversos documents i textos literaris, amb la presència d'anècdotes i pinzellades de la vida quotidiana que hi aporten una nota pintoresca i el fan tan suggestiu com de bon llegir.

Jordi Sàbat

Un temple i el seu entorn

JIMÉNEZ, Àngel.
L'església parroquial del monestir de Sant Feliu de Guíxols.

Editat per: Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels –Monestir–, amb la col·laboració d'Estudis Guixolenes i el suport de la Diputació de Girona. Sant Feliu de Guíxols, 2001. 95 pàgines.

Ens trobem davant el vint-i-dosè títol de la col·lecció Sant Feliu, dedicada a mostrar en clau divulgadora el patrimoni cultural eclesial de les nostres comarques. En aquest cas, l'autor ens ofereix un text molt didàctic sobre l'evolució diacrònica d'un espai religiós concret: l'església parroquial del monestir de Sant Feliu de Guíxols.

El discurs narratiu es divideix en dues parts ben diferenciades. En la primera se'ns presenta una síntesi històrica i cultural que transcorre des de les fases fundacionals del llogarret –que a mitjan segle X donaren lloc al primer cenobi benedictí– i la seva evolució fins avui. A través d'un argument acompanyat per una rigorosa documentació històrica, artístic-arqueològica i fotogràfica, ens descriu les vicissituds històriques del monument

des de les primeres obres, que van aprofitar elements preexistents, en un context romànic (s. X-XIII), passant per les reformes gòtiques de l'església (s. XIV i s. XV) i la nova sagristia (s. XVI), fins a l'ampliació barroca (s. XVIII). Totes aquestes aportacions, més els canvis socioculturals i litúrgics del segle XIX –en què l'església esdevingué ja parròquia secular– i les restauracions i actuacions endegades al segle s. XX, acabaren de configurar el seu aspecte actual.

En la segona part, l'obra pren el format de guia i ens proposa una visita molt detallada a través d'un itinerari, fotografies i explicacions sintètiques per aprofundir en el coneixement de l'església i els seus annexos; un passeig que a partir de divuit punts clau –com la porta Ferrada, les torres del Fum i del Corn, l'interior de l'església amb les seves capelles, l'arc de Sant Benet, els objectes litúrgics, el monestir...– convida els visitants a descobrir el passat de la parròquia.

En resum, es tracta d'una publicació molt amena i entenedora de caire local que en gairebé

cent pàgines ens parla no només de la història d'un edifici singular sinó també dels factors socials, econòmics i culturals que hi influïren. Àngel Jiménez demostra ser un bon coneixedor de la història guixolenc: capítol a capítol va descabdellant el fil històric per ensenyar-nos amb tot de detalls l'evolució del complex arquitectònic. No s'està tampoc d'esmentar les dificultats en l'estudi, motivades en gran part per la dispersió de molta documentació conventual i obres d'art, ni de valorar les diferents restauracions i intervencions.

L'objectiu de difondre el patrimoni cultural resta complet amb un discurs clar i precís, amb notes històriques però sense cansar-nos amb una descripció massa feixuga, en el qual les diferents fases constructives ens evoquen uns temps passats; una dialèctica de les societats pretèrites i actuals ganxones amb la divinitat i amb la seva pròpia història que ha donat com a fruit una obra emblemàtica del municipi.

Xevi Sintes

L'Alt Empordà a l'abast

Institut Cartogràfic de Catalunya.
Atles de l'Alt Empordà.
Col·lecció Atles Comarcals de Catalunya. Diputació de Girona i Institut Cartogràfic de Catalunya. Barcelona, 2000. 247 pàgines.

El complet i voluminós *Atles de l'Alt Empordà* que ha publicat recentment l'Institut Cartogràfic de Catalunya en col·laboració amb la Diputació de Girona